

**ปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา¹**

นฤมล กอบแก้ว² และปริญญา มีสุข³

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับของปัจจัยคัดสรร 5 ด้าน คือ ภาวะผู้นำไปบริการของผู้บริหาร, ความพร้อมของบุคลากร, การทำงานเป็นทีม, ระบบข้อมูลสารสนเทศ Scan Tool 3 และการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 2) ระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และ 3) ปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ ผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 110 คน ที่ได้จากการคำนวณโดยโปรแกรมสำเร็จรูป G*Power เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามจำนวน 65 ข้อ ที่มีข้อความเกี่ยวกับปัจจัยคัดสรรและการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีค่าความเที่ยงตรงเท่ากับ 0.962 และเท่ากับ 0.965 ตามลำดับ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์สหสัมพันธ์และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบนำตัวแปรทั้งหมดเข้าสมการ ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยคัดสรรในการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่า การทำงานเป็นทีมอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ความพร้อมของบุคลากร, การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล และภาวะผู้นำไปบริการของผู้บริหาร อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ ส่วนระบบข้อมูลสารสนเทศ Scan Tool 3 อยู่ในระดับปานกลาง 2) การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และ 3) ปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือ

¹ บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต เรื่อง “ปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

² นักศึกษาระดับปริญญาโท คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชชมงคลธัญบุรี

³ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดร. คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชชมงคลธัญบุรี

นักเรียน เรียงตามลำดับ ได้แก่ การทำงานเป็นทีม การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล
ภาวะผู้นำใ้บริการของผู้บริหาร ร่วมกันพยากรณ์การดำเนินงานตามระบบดูแล
ช่วยเหลือนักเรียน ได้ร้อยละ 69.10

คำสำคัญ: 1. ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 2. ภาวะผู้นำใ้บริการของผู้บริหาร 3. การทำงาน
เป็นทีม 4. ระบบข้อมูลสารสนเทศ Scan Tool 3 5. การนิเทศ กำกับ ติดตาม
และประเมินผล

Selected factors affecting the performance of student assistance system in schools under Secondary Educational Service Area Office 3 in Ayutthaya Province⁴

Narumon Kobkaew⁵ and Parinya Meesuk⁶

Abstract

The purposes of this research were to study: 1) the level of 5 selected factors including administrators' servant leadership, staff preparedness, qualifications of professional teachers, teamwork, the Scan Tool 3 information system, and supervision, follow-up and evaluation of student assistance system performance; 2) the performance level of school's student assistance system; and 3) selected factors affecting the school's student assistance system performance. The samples were 110 administrators and teachers under Secondary Educational Service Area Office 3 in Ayutthaya province, which were computed, using the G*Power program. The research instrument employed was a questionnaire with 65 items related to selected factors and school's student assistance system performance. The reliability was 0.962 and 0.965 respectively. The statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation, correlation coefficient, and multiple regression analysis (enter method). The results were as follows. 1) The level of the selected factors of the school's student assistance system performance was high overall. Considering each factor, the results showed that teamwork was rated the highest whereas qualifications of professional teachers, supervision, follow-up and evaluation, and servant

⁴ This article is a part of Master of Education thesis entitled "Selected Factors Affecting The School's Student Assistance System under the Secondary Educational Service Area Office 3 in Ayutthaya Province", Faculty of Technical Education, Rajamangala University of Technology Thanyaburi, Pathum Thani, Thailand.

⁵ M.Ed. Student at Faculty of Technical Education, Rajamangala University of Technology Thanyaburi, Pathum Thani, Thailand.

⁶ Thesis Advisor, Ph.D at Faculty of Technical Education, Rajamangala University of Technology Thanyaburi, Pathum Thani, Thailand.

leadership were rated high. The Scan tool 3 information system was at a moderate level. 2) The level of student assistance system performance was high in each aspect and overall. 3) Selected factors affecting the school's student assistance system performance included, in the descending order of predictive power, strategic factors, teamwork, supervision, follow-up and evaluation, and servant leadership, which cumulatively predicted the internal quality assurance of the schools at the percentage of 69.10.

Keywords: 1. Student assistance system 2. Servant leadership 3. Teamwork
4. Scan tool 3 Information system 5. Supervision, follow-up, and
evaluation

บทนำ

การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) มีเป้าหมายให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ซึ่งตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 กำหนดว่า การจัดการศึกษาต้องถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ การจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ อีกทั้งการจัดการเรียนรู้อาจต้องสอดคล้องกับความถนัดและความสนใจของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล มุ่งเน้นให้ผู้เรียนรักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ มีกระบวนการคิด มีทักษะในการดำเนินชีวิตอย่างเหมาะสม มีจิตสำนึกในการรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ (Bureau of Academic Affairs and Educational Standards, 2011, p. 9) ดังนั้น เมื่อเด็กและเยาวชนของชาติต้องดำเนินชีวิตอยู่ในสภาพสังคมที่มีภาวะเสี่ยงให้เกิดพฤติกรรมกระโดดเรียน การใช้สารเสพติด การสูบบุหรี่ ดื่มสุรา การลักทรัพย์ การทะเลาะวิวาท การใช้ความรุนแรง การล่องละเมิดทางเพศ และการเป็นแม่วัยใสที่ยังไม่พร้อมเลี้ยง ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในขณะที่มีอายุน้อยลง (Thai Health, 2012, p. 10) การป้องกันดูแลเด็กและเยาวชนให้ห่างจากสภาพปัญหาดังกล่าวจะปล่อยให้เป็นภาระของสถาบันครอบครัวเพียงอย่างเดียวไม่ได้ เพราะในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนให้มีความสมบูรณ์พร้อมอย่างเป็นองค์รวม ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา ความรู้ ความสามารถ คุณธรรมจริยธรรม ตลอดจนให้มีทักษะในการดำรงชีวิตต้องอาศัยหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการศึกษา คือ โรงเรียน ร่วมด้วย จึงเป็นที่มาของการกำหนดให้ทุกโรงเรียนต้องจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อเป็นกลไกสำคัญในการกำกับ ติดตาม เพื่อเฝ้าระวัง และดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้สามารถสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร ป้องกันนักเรียนออกกลางคัน โดยการนำระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพ จะสามารถช่วยเหลือนักเรียนได้ทันเวลาที่ก่อนที่จะนักเรียนจะออกจากระบบการศึกษา

การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนจึงมีคุณค่าและมีความจำเป็นที่สถานศึกษาจะต้องนำไปปฏิบัติให้เกิดผลกับนักเรียนอย่างเป็นระบบ ด้วยรูปแบบและวิธีการที่หลากหลายแตกต่างกัน ภายใต้แนวปฏิบัติตามกระบวนการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมพัฒนานักเรียน การป้องกันและแก้ไข ปัญหา และการส่งต่อ (Rajanukul Institute, 2008, p. 7) แต่ในการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนนั้นยังมีปัญหาที่ส่งผลให้การดำเนินงานไม่ประสบผลสำเร็จที่มาจากโรงเรียน ผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น

โรงเรียนไม่มีการกำหนดและวางแผนนโยบายในการทำงานที่ชัดเจน ไม่มีการส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรม ไม่มีการประชุมชี้แจงให้ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ให้ทราบแนวทางการดำเนินการในการคัดกรองนักเรียน ขาดเครื่องมือในการคัดกรองนักเรียน โรงเรียนไม่มีผู้เชี่ยวชาญหรือผู้รู้ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างถ่องแท้ ไม่มีข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการแก้ไขปัญหา ขาดการประสานกับหน่วยงานภายนอก (Punsard, 2014, pp. 71-72) ขาดความร่วมมือจากนักเรียนในการสัมภาษณ์เพื่อคัดกรองและการแก้ไขปัญหาของตัวเอง เพราะในบางครั้งนักเรียนไม่ได้ข้อมูลตามความเป็นจริงหรืออาจเล่าความจริงไม่ครบถ้วนสมบูรณ์เพื่อปิดบังอำพรางหรือป้องกันตัวเอง ขาดความร่วมมือจากผู้ปกครองในการเข้าประชุมและการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (Benjaporn Thasanon, 2014, pp. 531-533) ขาดการนิเทศ กำกับ ติดตามงานอย่างต่อเนื่อง ขาดการสรุปผลและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์กับหน่วยงานภายนอก ขาดการประสานงานและประชุมร่วมกัน (Sawoei Senkaew, 2012, p. 149) ดังนั้นหากต้องการทราบสาเหตุของปัญหาที่เป็นอุปสรรคในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจึงจำเป็นต้องหาปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่สามารถจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นให้หมดไป

จากที่กล่าวมาข้างต้น จึงเป็นที่มาของการศึกษาปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับสถานศึกษา จำนวน 5 ปัจจัย ได้แก่ 1) ภาวะผู้นำผู้บริหารของผู้บริหาร 2) ความพร้อมของบุคลากร 3) การทำงานเป็นทีม 4) ระบบข้อมูลสารสนเทศ Scan Tool 3 5) การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการและแนวคิดในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามโครงการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 (The Secondary Educational Service Area Office 3 (Nonthaburi-Ayutthaya) , 2015, p. 157) ที่ต้องการพัฒนาโรงเรียนให้มีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและแนะแนวที่เข้มแข็ง ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาสามารถทำให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างทั่วถึง ทันเวลา ด้วยวิธีการที่ถูกต้องเหมาะสม สนองนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยให้สถานศึกษาทุกแห่งในสังกัดสามารถดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้นักเรียนได้เรียนจนจบหลักสูตรและลดอัตราการออกกลางคัน ตลอดจนสามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์

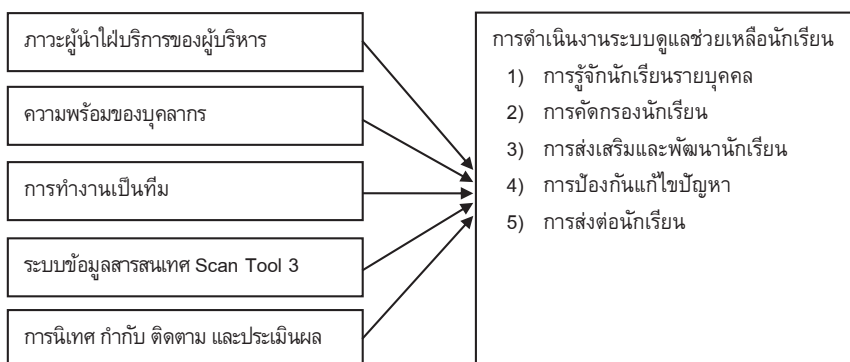
1. เพื่อศึกษาระดับของปัจจัยคัดสรรจำนวน 5 ด้าน ได้แก่ ภาวะผู้นำผู้บริหาร ของผู้บริหาร ความพร้อมของบุคลากร การทำงานเป็นทีม ระบบข้อมูลสารสนเทศ Scan Tool 3 การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

2. เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

3. เพื่อศึกษาปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาถึงการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ที่ได้จากการสังเคราะห์ปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ 1) ภาวะผู้นำผู้บริหาร 2) ความพร้อมของบุคลากร 3) การทำงานเป็นทีม 4) ระบบข้อมูลสารสนเทศ Scan Tool 3 5) นิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล ที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของกรมสุขภาพจิต (Rajanukul Institute, 2008, p. 7) จำนวน 5 ด้าน คือ 1) การรู้จักนักเรียนรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน 4) การป้องกันแก้ไขปัญหา 5) การส่งต่อนักเรียน ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 29 แห่ง ผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 79 คน และครู จำนวน 1,356 คน รวมทั้งหมด 1,435 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2015)

ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้มาจากการกำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป G*Power 3.1.9.2 ด้วยขนาดอิทธิพล (effect size) เท่ากับ 0.10 โอกาสของความคาดเคลื่อน (error prob) เท่ากับ 0.05 ค่าอำนาจการทดสอบ เท่ากับ 0.95 จำนวนตัวแปรทำนาย 5 ตัว คำนวณขนาดที่เหมาะสมได้เท่ากับ 110 ตัวอย่าง ผู้วิจัยจึงได้กำหนดตัวอย่างตามขั้นตอนดังต่อไปนี้ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 29 คน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (purposive selected) ครู จำนวน 81 คน แบ่งออกเป็น หัวหน้างาน/ผู้รับผิดชอบงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำนวน 29 คน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) และครูที่ปรึกษา/ครูประจำชั้น จำนวน 52 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบ 2 ขั้นตอน (two-stage sampling) ขั้นตอนแรก ทำการแบ่งโรงเรียนออกเป็น 4 กลุ่ม ตามเกณฑ์ขนาดที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนด คือ ขนาดใหญ่พิเศษ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก จากนั้นในขั้นตอนที่ 2 จึงทำการสุ่มอย่างง่ายโดยวิธีการจับฉลากเลือกมากลุ่มละ 1 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนจอมสุรางค์อุปถัมภ์ (ขนาดใหญ่พิเศษ) โรงเรียนเสนา “เสนาประสิทธิ์” (ขนาดใหญ่) โรงเรียนบางไทรวิทยา (ขนาดกลาง) และโรงเรียนบ้านแพรกประชาสรรค์ (ขนาดเล็ก) แล้วจึงทำการสุ่มเลือกครูที่ปรึกษาจากทั้ง 4 โรงเรียน โรงเรียนละ 13 คน

เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (questionnaire) ที่ผู้วิจัยทำการปรับปรุงขึ้น โดยพิจารณาจากเครื่องมือที่มีผู้วิจัยมาก่อนภายใต้กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีที่ได้จากการศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งให้สอดคล้องกับคำจำกัดความในการวิจัยที่ได้กำหนดไว้แบ่งเป็น 3 ตอน จำนวน 65 ข้อ ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 เป็นแบบสำรวจรายการ (checklist) โดยสอบถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยเพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ ประสบการณ์ จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถาม (questionnaire) แบบมาตรวัดประเมินค่า (rating scale) 5 ระดับ สอบถามเกี่ยวกับปัจจัยคัดสรรในการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

นักเรียน จำนวน 5 ด้าน รวม 30 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของสถานศึกษา เป็นแบบมาตราวัดประเมินค่า (rating scale) ของกรมสุขภาพจิต (Rajanukul Institute, 2008, p. 7) จำนวน 5 ด้าน รวม 30 ข้อ

ผู้วิจัยนำเครื่องมือที่เป็นแบบสอบถามเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรง ซึ่งได้แก่ ความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ความตรงเชิงโครงสร้าง (construct validity) แล้วหาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา IOC (Index of Item Objective Congruence) ผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือพบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามมีค่าระหว่าง 0.60-1.00 จึงจะนำไปทดลองใช้ (try out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 40 คน เพื่อตรวจสอบความชัดเจนของภาษา และนำไปหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) โดยแบบสอบถามของข้อคำถามใน ตอนที่ 2 และตอนที่ 3 มีค่าความเที่ยงตรงเท่ากับ 0.962 และ 0.965 ตามลำดับ มีความเหมาะสมที่จะใช้แบบสอบถามได้จริง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการรวบรวมแบบสอบถามทั้งหมดที่ได้รับคืนจากการติดตามทางโทรศัพท์และติดตามด้วยตนเองทั้งหมดจำนวน 110 ฉบับ คิดเป็น 100% ตามขนาดตัวอย่างที่กำหนดไว้ จากนั้นจึงตรวจสอบความเรียบร้อยของแบบสอบถามและนำไปวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ ดังนี้ ความถี่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบนำตัวแปรทั้งหมดเข้าสมการ

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ระดับของปัจจัยคัดสรรในการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ซึ่งปัจจัยคัดสรรประกอบด้วย 5 ด้าน คือ ภาวะผู้นำใฝ่บริการของผู้บริหาร ความพร้อมของบุคลากร การทำงานเป็นทีม ระบบข้อมูลสารสนเทศ Scan Tool 3 การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยคัดสรรในการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยาโดยภาพรวม

ปัจจัยคัดสรรในการดำเนินงานตามระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา	$\bar{x}$	S.D.	การแปล ความหมาย
ภาวะผู้นำเฝ้าบริการของผู้บริหาร	3.94	0.92	มาก
ความพร้อมของบุคลากร	4.31	0.57	มาก
การทำงานเป็นทีม	4.53	0.53	มากที่สุด
ระบบข้อมูลสารสนเทศ Scan Tool 3	3.47	0.97	ปานกลาง
การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล	3.97	0.76	มาก
เฉลี่ยรวม	4.05	0.59	มาก

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่าปัจจัยคัดสรรในการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.47-4.53 โดยภาพรวมเห็นว่ามีความเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.05$, S.D. = 0.59) เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่าปัจจัยด้านการทำงานเป็นทีมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.53$, S.D. = 0.53) รองลงมา คือ ปัจจัยด้านความพร้อมของบุคลากร ($\bar{x} = 4.31$, S.D. = 0.56) การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล ($\bar{x} = 3.97$, S.D. = 0.76) ภาวะผู้นำเฝ้าบริการของผู้บริหาร ($\bar{x} = 3.94$, S.D. = 0.92) อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ และปัจจัยด้านระบบข้อมูลสารสนเทศ Scan Tool 3 ($\bar{x} = 3.47$, S.D. = 0.97) อยู่ในระดับปานกลาง

2. ผลการวิเคราะห์ระดับของการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมและพัฒนา การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข และการส่งต่อนักเรียน

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวม

การดำเนินงานตามระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา	$\bar{x}$	S.D.	การแปล ความหมาย
การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.47	0.59	มาก
การคัดกรองนักเรียน	4.37	0.67	มาก
การส่งเสริมและพัฒนา	4.44	0.58	มาก
การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข	4.49	0.59	มาก
การส่งต่อนักเรียน	4.30	0.71	มาก
เฉลี่ยรวม	4.41	0.56	มาก

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่าการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.30-4.49 โดยภาพรวมเห็นว่า มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.41$, S.D. = 0.56) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข ($\bar{x} = 4.49$, S.D. = 0.59) รองลงมา คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{x} = 4.47$, S.D. = 0.59) และประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ การส่งต่อนักเรียน ($\bar{x} = 4.30$, S.D. = 0.71)

3. ผลการวิเคราะห์ถดถอยของปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบข้อมูลจากแบบสอบถามของตัวอย่างตามข้อตกลงเบื้องต้นของการใช้สถิติวิเคราะห์การถดถอยแล้วพบว่า ข้อมูลของผู้วิจัยผ่านข้อตกลงเบื้องต้นทั้ง 5 เงื่อนไข ผู้วิจัยจึงวิเคราะห์ถดถอยของปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยการหาค่าสมการถดถอยพหุคูณ (multiple regression analysis) ด้วยวิธีนำตัวแปรทั้งหมดเข้าสมการ

ตารางที่ 3 แสดงค่าสมการการถดถอยพหุคูณปัจจัยอิสระที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตัวแปร	b	S.E.b	B	t	sig
Constant	1.055	0.276		3.826	0.000
ภาวะผู้นำผู้บริหารของผู้บริหาร	0.166	0.051	0.275	3.284	0.001*
ความพร้อมของบุคลากร	- 0.087	0.087	- 0.088	- 0.989	0.325
การทำงานเป็นทีม	0.424	0.080	0.406	5.307	0.000*
ระบบข้อมูลสารสนเทศ Scan Tool 3	0.075	0.038	0.131	1.959	0.053
การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล	0.225	0.060	0.308	3.754	0.000*
R = 0.831, R ² = 0.691					

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่าปัจจัยอิสระที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.831 ส่วนค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R²) เท่ากับ 0.691 หมายถึง ตัวพยากรณ์ทุกตัวร่วมกันพยากรณ์การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้ร้อยละ 69.10

สามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ ดังนี้

$$\hat{Y} = 1.055 + .166(X_1) - .087(X_2) + .424(X_3) + .075(X_4) + .225(X_5)$$

สามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

$$Z_y = .406(X_3) + .308(X_5) + .275(X_1) + .131(X_4) - .088(X_2)$$

จากค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์รายด้านแสดงให้เห็นว่าด้านที่มีอำนาจพยากรณ์มากที่สุด คือ ด้านการทำงานเป็นทีม (X₃) โดยค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยการพยากรณ์เท่ากับ 0.406 รองลงมา คือ ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล (X₅) โดยค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยการพยากรณ์เท่ากับ 0.308 และด้านที่มีอำนาจพยากรณ์น้อยที่สุด คือ ด้านภาวะผู้นำผู้บริหารของผู้บริหาร (X₁) โดยค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยการพยากรณ์เท่ากับ 0.275 ส่วนด้านระบบข้อมูลสารสนเทศ

Scan Tool 3 (X_4) และด้านความพร้อมของบุคลากร (X_2) ไม่สามารถพยากรณ์การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยาได้

อภิปรายผล

1. ปัจจัยคัดสรรในการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ตามทัศนะของผู้วิจัยเห็นว่า สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา หน่วยงานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้จัดทำหลักสูตรการพัฒนาความเข้มแข็งระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ครูที่ปรึกษา ครูแนะแนว ตัวแทนนักเรียน และเครือข่ายผู้ปกครองเพื่อเป็นแนวทางให้ทุกสถานศึกษาถือปฏิบัติเพื่อให้การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนประสบผลสำเร็จ และด้วยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 สนับสนุนและส่งเสริมให้สถานศึกษาในสังกัดยึดถือและปฏิบัติตามแนวปฏิบัติในนโยบายต่างๆ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยกำหนดให้มีศึกษานิเทศก์ช่วยดูแล ชี้แนะ ประจำในแต่ละเขตจึงทำให้ ปัจจัยทั้ง 5 ด้านคือ ภาวะผู้นำเฝ้าบริการของผู้บริหาร ความพร้อมของบุคลากร การทำงานเป็นทีม ระบบข้อมูลสารสนเทศ Scan Tool 3 และการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีการปฏิบัติในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ Wannapha Yenmanas (2014, p. 111) ที่ทำการศึกษปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 พบว่า มีปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงาน 3 ด้าน คือ ด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ด้านการทำงานเป็นทีม และด้านการนิเทศ ติดตามและประเมินผล โดยทุกปัจจัยมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ Orawan Sanyera (2013, p. 135) ที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 พบว่า ปัจจัยด้านการปฏิบัติหน้าที่ของครูที่ปรึกษา ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการนิเทศระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และด้านการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทของผู้บริหาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเช่นกัน นอกจากนี้ยังพบว่า ผลที่ได้ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ Ruataitip Padtong (2012, p. 1877) ที่ทำการศึกษการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนหนองครักษ์

อำเภอองค์รักษ์ จังหวัดนครนายก พบว่า ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม มีการปฏิบัติมากที่สุด เนื่องจากหน่วยงานในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการนิเทศ กำกับ ติดตาม และโรงเรียนได้จัดทำเครื่องมือสำหรับการนิเทศติดตามไว้อย่างพร้อมเพียง

2. การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ทั้งภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก ตามทัศนะของผู้วิจัยเห็นว่า การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนนั้นเป็นตัวอย่างที่ดีที่สถานศึกษาต้องดำเนินการเพื่อเข้ารับการประเมินมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา และเพื่อให้สถานศึกษาในสังกัดดำเนินการได้อย่างมีคุณภาพ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จึงได้จัดทำโครงการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระบุอยู่ในแผนปฏิบัติการประจำปีมาอย่างต่อเนื่อง จึงเป็นเหตุผลที่ทำให้การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ Dussadee Sreejumba (2014, p. 113) ที่ทำการศึกษาวงการคุณธรรมผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Siam Wetchakama (2014, p. 88) ที่ทำการศึกษารูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนในการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนบ้านสร้างแต่ จังหวัดยโสธร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยโสธร เขต 2 พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากเช่นกัน แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ Jutamane Ketsuwan (2012, p. 87) ที่ทำการศึกษาระบบที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขตกรุงเทพมหานครแล้วพบว่า ครูที่ปรึกษาปฏิบัติงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง

3. จากผลการวิจัยปัจจัยคัตสรรที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า ปัจจัยด้านการทำงานเป็นทีมมีอำนาจพยากรณ์มากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล และด้านภาวะผู้นำฝ่ายบริหารของผู้บริหารตามลำดับ ส่วนด้านระบบข้อมูลสารสนเทศ Scan Tool 3 และด้านความพร้อมของบุคลากร สามารถพยากรณ์การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาได้แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นผู้วิจัยจึงอภิปรายได้ ดังนี้

ด้านการดำเนินงานเป็นทีมมีอำนาจพยานการณ์มากที่สุด ทั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่า เป็นเพราะในการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนนั้น ต้องอาศัยความร่วมมือกันของผู้บริหารและคณะครู ในการประชุม ปรึกษาหารือ แลกเปลี่ยนความข้อมูล แสดงความคิดเห็นเพื่อหาแนวปฏิบัติในการพัฒนานักเรียนเป็นทีม จึงจะทำให้เกิดประสิทธิผลในการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Wannapha Yenmanas (2014, p. 111) พบว่า โรงเรียนที่มีการกำหนดทีมงานในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้เป็นคณะที่มนำ (คณะกรรมการอำนวยการ) ทีมประสาน (คณะกรรมการประสานงาน) และทีมทำ (คณะกรรมการดำเนินงาน) โดยกำหนดบทบาทอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบให้แก่ฝ่ายต่างๆ อย่างชัดเจน ซึ่งถือเป็นคุณลักษณะของการทำงานเป็นทีมที่ดี ทำให้ทีมงานเข้าใจในวัตถุประสงค์อย่างชัดเจนและเห็นด้วยกับเป้าหมายของโรงเรียน ทำให้งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบรรลุถึงจุดหมายที่กำหนดไว้ และสอดคล้องกับ Sujittra Chungchot (2014, p. 56) ที่เสนอว่าในการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียน ควรมีการประชุมวางแผนร่วมกันระหว่างทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเป็นทีม เพื่อให้เกิดความร่วมมือกันอย่างจริงจัง ร่วมคิด ร่วมแก้ปัญหาของนักเรียนได้อย่างรวดเร็วและทันต่อเหตุการณ์

นอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบว่า ปัจจัยด้านระบบข้อมูลสารสนเทศ Scan Tool 3 ไม่ส่งผล ทั้งนี้เนื่องมาจากโปรแกรม Scan Tool 3 อยู่ในระหว่างการปรับปรุงระบบให้มีความทันสมัย นอกจากนี้โรงเรียนยังต้องดำเนินการกรอกข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลลงในโปรแกรม DMC และปัจจุบันยังมีแนวปฏิบัติให้โรงเรียนทำการบันทึกข้อมูลระบบการคัดกรองนักเรียนยากจนแบบออนไลน์ไปยังสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยตรง ทำให้ระบบข้อมูลสารสนเทศ Scan Tool 3 ถูกลดความสำคัญลงไป แต่จากผลการทดลองยังพบว่า แม้ปัจจัยด้านระบบข้อมูลสารสนเทศ Scan Tool 3 ไม่ใช่สาเหตุที่มีผลต่อการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน แต่ปัจจัยด้านนี้มีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ด้านความพร้อมของบุคลากรส่งผลทางลบอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เนื่องมาจากในการศึกษาพบว่าครูมีความพร้อมอยู่ในระดับมาก แต่กลับส่งผลทางลบต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนน้อย โดยผู้วิจัยมีความเห็นว่า ความพร้อมดังกล่าวเป็นความพร้อมที่จะดำเนินงานด้านเอกสารที่เป็นเครื่องมือในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เช่น การบันทึกรายชื่อนักเรียนที่ขาดเรียน ลา มาสาย การบันทึกพฤติกรรมของนักเรียนลงในสมุดบันทึกหน้าชั้นเรียน บันทึกการเยี่ยมบ้านนักเรียน บันทึกการคัดกรองนักเรียนด้วย SDQ ซึ่งเป็นลายลักษณ์อักษรที่แสดงให้เห็นว่าครูมีการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีหลักฐานร่องรอย พร้อมรับการประเมินการประกันคุณภาพการศึกษา

แต่ที่กล่าวมาทั้งหมดยังไม่ครบขั้นตอนกระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เนื่องจากยังขาดในส่วนกระบวนการลงมือปฏิบัติเพื่อให้นักเรียนได้รับการพัฒนาในเชิงประจักษ์ ซึ่งไม่สามารถรายงานแสดงให้เห็นในรูปแบบของเอกสารได้ ทำให้ครูที่มีความพร้อมสูง ยังไม่ได้ดำเนินการตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างให้บรรลุเป้าหมายอย่างแท้จริง ตามที่งานวิจัยของ Ruataitip Padtong (2012, p. 1878) ได้ทำการศึกษากาการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนองค์กรักษ์ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก พบว่า โรงเรียนมีการวางแผน กระบวนการ กำหนดมาตรการช่วยเหลือ นักเรียนอย่างเป็นขั้นตอน พร้อมด้วยวิธีการ และเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจน ครูสามารถดำเนินงานตามระบบช่วยเหลือนักเรียนได้โดยไม่ต้องอาศัยประสบการณ์หรือความพร้อมของครู เพียงแค่โรงเรียนมีกรอบการปฏิบัติงานที่ชัดเจน แต่ในงานวิจัยของ Orawan Sanyera (2013, p. 147) ที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเลย เขต 2 ที่พบว่า ความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่ของครูที่ปรึกษา มีผลต่อการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ทำให้ทราบว่ นอกจากการวางแผนการดำเนินงานที่ดีแล้ว ความพร้อมของผู้ปฏิบัติก็มีผลต่อการดำเนินงานเช่นกัน ดังนั้นหากมีการนำระบบพี่เลี้ยง (coaching) มาใช้ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้ครูมีความพร้อมในการปฏิบัติงานอย่างรอบด้าน ทั้งทางทฤษฎีและการปฏิบัติจะทำให้การดำเนินตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยคัดสรรทั้ง 5 ด้านในการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านระบบข้อมูลสารสนเทศ Scan Tool 3 อยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นผลเนื่องมาจากด้วยโปรแกรมขาดการปรับปรุงเวอร์ชันให้เหมาะสมกับการระบบปฏิบัติการของคอมพิวเตอร์ในปัจจุบัน ดังนั้น ผู้บริหารควรมีการส่งเสริมให้ครูจัดเก็บข้อมูลนักเรียนอย่างเป็นระบบโดยอาจเป็นกลุ่มหมวดหมู่ตามระดับชั้นหรือมีการบันทึกข้อมูลต่างๆ ไว้ในคอมพิวเตอร์ผ่านโปรแกรมพื้นฐาน เช่น Microsoft Word, Microsoft Excel เป็นต้น

2. ผลการศึกษากาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การส่งต่อนักเรียนมีการปฏิบัติน้อยที่สุดเมื่อเทียบกับด้านอื่นๆ

เพื่อให้ปัญหาของนักเรียนได้รับการช่วยเหลืออย่างถูกต้องและรวดเร็ว ดังนั้น ผู้บริหารและครูควรร่วมกันกำหนดรูปแบบขั้นตอนในการดำเนินการส่งต่อนักเรียนที่ควรส่งเสริมหรือมีปัญหาให้ชัดเจน เพื่อให้ผู้ปฏิบัติการช่วยเหลือนักเรียนในลำดับต่อไปทราบข้อมูลของนักเรียน ทำให้สะดวกในการวางแผนช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างต่อเนื่องและเกิดประสิทธิภาพ

3. ผลการศึกษาปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า ปัจจัยด้านการดำเนินงานเป็นทีมส่งผลต่อการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษามากที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารควรแสดงภาวะผู้นำใฝ่บริการเพื่อสนับสนุนให้หัวหน้างานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูที่ปรึกษา ครูผู้สอนทำงานร่วมกันเป็นทีม โดยผู้บริหารในสถานะทีมหน้าต้องแสดงออกถึงภาวะความเป็นผู้นำที่คอยอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน คือ คณะครู ในสถานะทีมที่ร่วมกันทำงานโดยแลกเปลี่ยนข้อมูลนักเรียนและร่วมกันวางแผนในการพัฒนานักเรียน หัวหน้างานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน/หัวหน้าฝ่าย/หัวหน้าระดับทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานที่ให้คำปรึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ กำกับ ติดตามและประเมินผลการทำงานของทีมงานอย่างต่อเนื่องก่อให้เกิดการทำงานเป็นทีมที่เข้มแข็ง ส่งผลให้การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนประสบความสำเร็จ

References

- Bureau of Academic Affairs and Educational Standards. (2011). **Guidance strategies in the 21st century (แผนยุทธศาสตร์การแนะแนวระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555–2559))**. Bangkok: Arksorn Thai, Printing.
- Chungchot, S. (2014). **Problems and guided of student assistant system development of Rayongpanyanukul under the Office of Special Education (ปัญหาและแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระยอวชิราวุธวิทยาลัย สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ)**. Master's dissertation, Burapha University, Chunburi, Thailand.
- Ketsuwan, J. (2012). **Factors affecting student caring and supporting operation systems of secondary schools under the Secondary Educational Service Area Office in Bangkok (ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร)**. Master's dissertation, Chulalongkorn University, Bangkok, Thailand.
- Padtong, R. (2012). A study of the management of the student assistance system for excellence at Ongkharak School, Ongkharak District, Nakhonratchasima Province (การศึกษาการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนองค์รักษ์ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก) [Online]. **OJED**, 7(1), 1872-1884. Retrieved October 27, 2012 from <http://www.edu.chula.ac.th/ojed>
- Punsard, O. (2014). **Problems and guided development of student caring system of Kratumpaewwittaya School under the Secondary Educational Service Area Office 7 (ปัญหาและแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนกระทุ่มแก้ววิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 7)**. Master's dissertation, Burapha University, Chonburi, Thailand.
- Rajanukul Institute. (2008). **Teacher's guide student assistance system the secondary 1–6 (คู่มือครูระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3–4 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 6)) (2nd ed.)**. Bangkok: The Agricultural Co–

- operative Federation of Thailand, Co, Ltd.
- Sanyera, O. (2013). **Factors affecting the effectiveness of student advising and counseling system practice of school under the Office of Loei Primary Educational Service Area 2** (ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2). Master's dissertation, Loei Rajabhat University, Loei, Thailand.
- Senkaew, S. (2012). **The adminstration of student-care taking system in welfare schools, group 1, under the Bureau of Special Education Administration** (การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 1 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ). Master's dissertation, Kanchanaburi Rajabhat University, Kanchanaburi, Thailand.
- Sreejumba, D. (2014). **Leadership behaviors of school administrators affecting implementation of student assisting system in education institutions under the Jorisdition of Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office 1** (พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1). Master's dissertation, Nakhon Pathom Rajabhat University, Nakhon Pathom, Thailand.
- Thai Health. (2012). **Child watch (สภาวะการณ์เด็กและเยาวชนในรอบปี 2554-2555)** [online]. Retrieved May 24, 2015 from <http://www.teenpath.net/data/r-research/00011/tpfile/00001.pdf>
- Thasanon, B. (2014). States and problems of the operation of student caring and supporting system of schools under the Secondary Educational Service Area Office Sixth Samutprakan Province (สภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ) [Online]. **OJED**, 9(3), 522-536. Retrieved March 18, 2014 from <http://www.edu.chula.ac.th/ojed>
- The Secondary Educational Service Area Office 3 (Nonthaburi-Ayutthaya). (2015). **Action Plan 2015 (แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558**

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 (นนทบุรี-พระนครศรีอยุธยา)). Nonthaburi: P.P.S. Kitcharoen Co, Ltd.

Wetchakama, S. (2014). **The participatory model of parents and communities in managing student support system of Ban Sang Tae School, under the Office of Yasothon Primary Educational Service Area 2, Yasothon Province** (รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และชุมชนในการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนบ้านสร้างแต่ จังหวัดยโสธรสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2). Master's dissertation, Ubon Ratchathani Rajabhat University, Ubon Ratchathani, Thailand.

Yenmanas, W. (2014). **Factors affecting performance student care and support system of advisors in secondary schools in Phranakhon Si Ayutthaya Province under the Secondary Educational Service Area Office 3** (การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3). Master's dissertation, Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University, Ayutthaya, Thailand.